

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	6 mei 2025
Zaaknummer	1292191
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	Mevrouw B. Boudewijnse, wethouder
Onderwerp	Ontwikkelingen bij Tomingroep

1. Kennisnemen van

De ontwikkelingen bij Tomingroep.

2. Inleiding

De gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek en de gemeente Almere hebben (in 1988) de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep opgericht. Het doel van Tomingroep is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te helpen bij het verkrijgen van een betaalde baan, binnen of buiten Tomingroep. De daadwerkelijke bedrijfsactiviteiten worden georganiseerd door Tomingroep BV. De BV heeft de opdracht zorg te dragen voor een passende bedrijfsvoering en werkgelegenheid voor de doelgroep van medewerkers uit de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) en de Participatiewet.

In mei 2024 is aan u de conceptbegroting 2025 voorgelegd van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep (RV 788551). Op dat moment liet de begroting zien dat er geen extra gemeentelijke bijdrage nodig was aan de exploitatie van Tomingroep tot 2028. De verwachtingen uit het bedrijfsplan waren dat na een verlies van €500.000 in de jaren 2022 en 2023, er in 2024 en 2025 geen sprake meer zou zijn van verlies door efficiëntiemaatregelen in de bedrijfsvoering. Uit de meest recente cijfers (4^e kwartaal 2024) blijkt dat Tomingroep financieel onder druk staat, net als veel andere sociaal ontwikkelbedrijven. Met deze mededeling informeren wij u nader.

3. Kernboodschap

De moeilijke financiële situatie heeft verschillende oorzaken, met name:

- Het versneld krimpen van de WSW-doelgroep. De uitstroom ligt ruim 21% hoger dan werd verwacht bij opstellen van het huidige bedrijfsplan.
- De beperkte instroom van de andere doelgroepen uit de Participatiewet. Ondanks intensieve samenwerking met de gemeenten en het aanpassen van de instroomcriteria (onder andere de verlaging van het minimumaantal uren en het loslaten van de taaleis), is de instroom ruim 33% lager dan gepland.
- De relatief lage productiecapaciteit die de doelgroep uit de Participatiewet (beschutwerk, banenafpraak en reguliere participatiewetkandidaten) heeft, waardoor er meer mensen nodig zijn om dezelfde hoeveelheid werk uit te voeren.
- De rijkssubsidie voor mensen uit de P-wet doelgroep is lager dan voor de WSW-doelgroep wordt verstrekt, terwijl het om mensen gaat met vergelijkbare beperkingen en verminderde arbeidscapaciteit.

Omdat hierdoor de gehele arbeidspopulatie sneller krimpt, kan Tomingroep niet voldoen aan de aangenomen opdrachten. Om de opdrachten alsnog uit te voeren, huurt Tomingroep relatief duurdere inhuurkrachten in. Dit heeft geleid tot een veel negatiever resultaat dan verwacht: namelijk een verlies van € 2,9 mln. in 2024.

4. Consequenties

Dit maakt dat de financiële situatie van de Tomingroep (zowel bij de BV als ook bij het Werkvoorzieningsschap) veel sneller kantelt dan verwacht. Door de aanhoudende tekorten in de exploitatie is er sprake van een tekort aan liquide middelen. Er is nog eigen vermogen binnen de BV en het Werkvoorzieningsschap. Dit vermogen zit echter vast in panden en productiemiddelen. De verkoop daarvan is niet op korte termijn realiseerbaar en heeft directe negatieve invloed op de infrastructuur van het sociaal ontwikkelbedrijf.

De continuering van de bedrijfsvoering is niet in gevaar en er is tijd om veranderingen door te voeren. Er is een aantal maatregelen genomen om de financiële situatie te beheersen, waaronder:

- Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met het uitbetalen van de “Basisfinanciering bedrijfskosten”. Deze rijksmiddelen zijn toegekend aan de gemeenten en zijn bestemd voor sociaal ontwikkelbedrijven.
- Er wordt gewerkt aan een (beperkte) garantstelling van het Werkvoorzieningsschap (GR) aan de Tomingroep BV. Hiervoor heeft het Algemeen Bestuur inzicht gevraagd in de begroting voor 2025 van de BV. In juni 2025 wordt een besluit genomen door het AB.
- Door de gemeenten en Tomingroep wordt gewerkt aan het realiseren van de verbetervoorstellen vanuit de Midterm Review op het bedrijfsplan, waarover u bent geïnformeerd in september 2024 (RM 943975).
- Het Algemeen Bestuur heeft een extra Algemene vergadering van Aandeelhouders georganiseerd op 16 april 2025, waarbij alle bestuurders aanwezig waren om de Raad van Commissarissen te bevragen over de huidige financiële situatie. Uit deze vergadering is naar voren gekomen dat het opleveren van een duidelijke visie voor de toekomst belangrijk is voor het voortbestaan van de infrastructuur.
- Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met een verlenging van een jaar van het bedrijfsplan (t/m 2026), waarmee tijd is gecreëerd om een nieuwe koers te bepalen voor het sociaal ontwikkelbedrijf. Zie ook hierna bij ‘6 - vervolg’.

5. Communicatie

Zie bij ‘vervolg’.

6. Vervolg

Conceptbegroting 2026 Werkvoorzieningsschap

Het Algemeen Bestuur heeft de conceptbegroting van het Werkvoorzieningsschap Tomingroep 2026 vastgesteld op 16 april jl. U ontvangt in mei (raadsronde 8) de conceptbegroting 2026 voor het geven van zienswijzen. Dit betreft de gebruikelijke (jaarlijkse) procedure en is conform de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Tomingroep.

Tomingroep heeft in deze conceptbegroting Werkvoorzieningsschap Tomingroep 2026 rekening gehouden met de kleinere omvang van de groep medewerkers.

Er wordt zoveel mogelijk voorkomen dat verlieslatende werkzaamheden worden aangenomen. De begroting biedt echter geen volledig inzicht en zekerheid over de daadwerkelijke situatie in 2026. Een reden is het gegeven dat onderdelen van de begroting worden gebaseerd op aannames en onzekerheden over de bedrijfsresultaten in de BV. Een andere reden van onzekerheden in de conceptbegroting is de verplichting om deze al vroeg in het jaar op te stellen om tijdig in te dienen bij de provincie.

Visievorming 2027 en verdere jaren

Door het Algemeen Bestuur wordt een visie ontwikkeld op participatie en de rol en sociale infrastructuur van het Sociaal Ontwikkelbedrijf. Het belangrijkste uitgangspunt hierbij is dat de kwetsbare doelgroep die werkt via en bij Tomingroep blijvend ondersteund wordt.

De gemeenteraden worden geïnformeerd en betrokken in het proces. Door het Algemeen Bestuur wordt een koersdocument opgesteld. Dit wordt naar verwachting eind dit jaar aan de gemeenteraden voorgelegd voor het geven van zienswijzen. Op basis van het Koersdocument voor de komende jaren wordt door Tomingroep de bedrijfsvoering in 2026 verder ingericht en wordt een conceptbegroting opgesteld voor 2027 en verdere jaren.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

De heer M. Voorhorst
Gemeentesecretaris

De heer H. Ter Heegde
Burgemeester